

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm X. Cùm in Ecclesiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

2. *Episcopus nil contra sacros Canones statuere potest.*
3. *Subditus non tenetur se sistere Superiori, si in citatione exprimaturs causa iniusta, vel si notorium sit, eum ad opus illicitum vocari.*

Vtrum Abbates Episcopo subiecti ad Synodum, perinde vt alij Sacerdotes, praesertim curati, accedere debeant, olim dubitatum erat. Negat enim Gratianus in causa 18. q. vlt. c. vlt. Gl. hic ver. dioecesana, arg. c. Episcopus, 1. d. 18. Innoc. & Felinus in hoc c. Henricus Bottæus de Synodo Episc. p. 2. n. 4. Sed contrarium, quodd videl. Abbates venire debeant ad Synodum, aperte dicitur in hoc c. & in c. penult. & vlt. ead. d. c. Abbates, 16. causa 18. q. 2. c. ex ore 17. de priuil. & docuit Hugo apud Abb. hic in Gl. 1. Innoc. in c. graue, n. 1. de preb. Syl. ver. concilium, q. 6. Zerola in praxi, p. 1. ver. Concilium, ad 3. Et ita consuetudine in his regionibus obseruatur, quæ planè conformis est Constit. Trident. sess. 24. c. 2. de reform. vbi etiam hoc adiunctum est; *Quod exempti omnes, qui alias, cessante exemptione, Synodo dioecesana interesse deberent, neq. Capitulis generalibus subduntur, accedere teneantur.* Si tamen & hi, vel quicumq. alij secularium Ecclesiarum etiam incorporatarum curam gerant, Synodo interesse coguntur. Ex quo loco manifestè apparet, quod Concil. Trident. tanquam indubitatum supponat, Abbates non exemptos ad Synodum obligari: Sicuti & Clemens IV. supponere videtur in c. vt Apostolica, 6. de priuil. in 6. vbi statuit, vt Abbates non exempti in Synodis vtantur mitris simplicibus, albis, ac planis; Exempti autem, qui interesse tenentur, mitris auratis, sed sine gemmis, ac lamnis aureis, vel argenteis.

De secularibus quoque Sacerdotibus, ac beneficiatis, qui curati non sunt, vtrum ad Synodum venire teneantur, dubitari solet, vti videre hic est apud Abb. not. 1. Henricum Bottæum de Synodo Episc. p. 2. n. 17. & 18. Sed respondetur, *Quod ad Synodum Episcopalem, institutam ad cleri totius reformationem, vel statuta generalia edenda, omnes Sacerdotes, & clerici venire teneantur, si vo-*

centur, vti habetur expressè in c. vlt. d. 18. & tradit Innoc. in c. graue, n. 1. de preb. Non tamen debent vocari v. g. Canonici omnes, sed aliqui, qui nomine omnium veniant, ne alioquin Ecclesiae debito seruitio, & cultu diuino priuentur, vti notauit Barbosa de potest. Episc. p. 3. alleg. 93. n. 11. Quamobrem in his regionibus, vbi amplæ dioeceses sunt, neque omnes Curati aduocantur, sed tantum praecipui. Videri potest Paulus Piascius in praxi p. 2. c. 2. a. 1. Henricus Bottæus de Synodo p. 2. n. 18. & seqq.

Porro ex hoc c. duo notanda existunt: I. Episcopus nihil contra sacros Canones statuere potest, vti etiam indicatur in c. institutionis, 7. causa 25. q. 2. Quamuis Ducibus secularibus contra Caesareas leges quandoque statuere concessum sit, vti dixi lib. 1. tr. 4. c. 7. §. 2. verf. ex his, & tradit Abb. hic, n. 1.

NOTANDVM II. Subditus non tenetur se sistere Superiori, si in citatione exprimaturs causa iniusta, vel si notorium sit, eum ad opus illicitum accersiri. Ita notat hic Abb. prope finem c. & videri potest Innoc. in c. 2. col. 1. de dilationibus.

CAPITVLVM X.

Cùm in Ecclesiis.

PARAPHRASIS.

Quatuor regulares Canonici contra Priorem suum superbè se erigentes, licet corporale ipsi de praestanda obedientia iuramentum ediderint, tamen per omnia ipsi resisterunt. Quamobrem ab eodem Priore excommunicati fuerunt. Volebat quidem Prior à censura illos absoluerè, si de parendo mandatis eius iuramentum praestare vellent; (sicuti Imola, & Abb. ex antiqua lect. referunt) sed Canonici spreto Priore, ad Sedem Apostolicam se contulerunt. Simul autem Innocent. III. Papa plurimum Praelatorum authenticis scriptis certior factus erat de Canonicorum contumacia, qui eosdem, exacto prius corporali iuramento, ab excommunicatione absol-

absoluit, præcipiens, vt ad claustrum suum redeuntes Priori obedientiam debitam præstent: Hic verò mandat quibusdam Abbatibus, vt Canonicos illos ad obediendum Priori suo per censuras ecclesiasticas compellant: Insuper, ne de pertinacia & malitia sua gloriari possint, cogant eos, (si expedire videatur) ad iuramentum præstandum Priori, quod antè superbè ipsi negauerant, de parendo mandatis eius. Sin hæc facere recusent, de fratrum consortio penitus excludantur.

SUMMARIUM.

1. Prælati regularis subditis suis regularibus ob eorum contumaciam excommunicationem & alias censuras inferre potest.
2. Regulares & simplices Beneficiari cogi possunt ad iuramentum de obedientia præstanda.
3. Per iurum iterum ad iurandum compelli potest, quatenus id cedit in obligationem iurantis, non autem quatenus id cedere potest ad iurantis honorem, vel aliorum præiudicium.
4. Religiosa Prælati inobediens ac contumax, à fratrum consortio separari debet; quòd si Monasterio graue sit, & contumacia atque incorrigibilitas mereatur, eijci potest ex ordine, non citius recipiendus, quam respiciat.

NOTANDUM I. Prælati regularis subditis suis regularibus, propter contumaciam eorum, excommunicationem, aliisque censuras inferre potest, vt etiam habetur in c. sicut, 33. vbi id notat Gl. ver. sub interminatione anathematis, de simonia.

NOTANDUM II. Licet Regulares, sicuti & seculares beneficiari, qui animarum curam, & administrationem non gerunt, ad iuramentum Prælati præstandum compelli non soleant, iuxta c. legebatur, hoc tit. Excipi tamen debet, nisi inobedientes, ac contumaces aut de inobedientia suspecti extiterint, tum cogi possunt ad iuramentum de o-

bedientia, vt ibi etiam annotaui, & tradit addit. Gl. super c. seq. ver. obedientiam.

NOTANDUM III. Qui iuramentum suum violando periurium incurrit, iterum ad iurandum compelli potest, quatenus id cedit in obligationem ipsius, non autem quatenus id cedere potest ad iurantis honorem, vel aliorum præiudicium, iuxta c. testimonium, 54. de testibus, & post Gl. hic ver. iuramento, notat Abb. hic n. 4.

NOTANDUM IV. Religiosus Prælati inobediens, ac contumax à Fratrum consortio separari debet; ne & ipsos, tanquam ovis scabiosa, inficiat. Intelligunt autem id Ioan. Andr. & Imola hic n. 8. quòd in ergastulum includi debeat. Sin autem id graue sit Monasterio, & contumacia atque incorrigibilitas mereatur, eijci posse ex Ordine, non iterum suscipiendum, donec ad mentem redierit, constat ex ijs, quæ dixi lib. 4. tr. 5. c. 13.

CAPITVLVM XI.

His quæ.

PARAPHRASIS.

In controuersia, quæ erat inter Cardinalem tituli S. Laurentij in Damaso, & parochias eidem subiectas, sententiam tulit Honorius III, vt Presbyteri, ac Clerici earundem parochiarum Cardinali obedientiam, ac reuerentiam deferant, pro scrutinio, (seu examine Cathecumenis suis adhibendo) Baptismo, & Capitulo celebradis ad Ecclesiam eiusdem tituli, temporibus consuetis, veniant, correctionem Cardinalis, sicuti & censuras, quas fortè in ipsos, aut ecclesias eorum tulerit, recipiant, ac obseruent. Cum autem Ecclesia tituli eiusdem Cardinalis vacauerit, tunc ipsi Capellani ac Clerici ea, quæ dicta sunt (de scrutinio, Baptismo, Capitulo, & c. celebradis) præstarent, præterquam quòd correctionem, excommunicationis, ac suspensionis sententiam, ob bonum pacis, Pontifex sibi ipsi referuare voluerit.

S. F. M.